

Erhvervsministeriets departement
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

**Forsikring
& Pension**

Sendt pr. mail den 12. marts 2020 til Frederikke Krogh (fredkr@em.dk) og Karen Leth Jensen (kkj@em.dk)

Forsikring & Pensions høringsvar til betænkning om skærpet ansvarsvurdering for ledelsesmedlemmer m.v. i finansielle virksomheder

Forsikring & Pension takker for muligheden for at komme med bemærkninger til betænkning nr. 1575 af januar 2021 om skærpet ansvarsvurdering for ledelsesmedlemmer m.v. i finansielle virksomheder.

Generelle bemærkninger

Forsikring & Pension støtter, at der er et stort fokus på bekæmpelsen af kriminalitet i den finansielle sektor og er enige i, at det er vigtigt at kunne stille ledelsen til regnskab, hvis den har handlet ansvarspådragende.

Forsikring & Pension finder, at Ansvarsudvalget har afgivet en gennemarbejdet betænkning. Betænkningen belyser grundigt mange af de problemstillinger, der opstod på baggrund af finanskrisen. Det fremgår af betænkningen, at en ikke hensigtsmæssig ledelse og styring af en del pengeinstitutter er den primære årsag til, at finanskrisen udviklede sig så alvorligt. Det er formentlig baggrunden for, at betænkningen og dens eksempler stort set udelukkende vedrører pengeinstitutter.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er forskel på de opgaver, som bestyrelsesmedlemmer har i de forskellige typer af finansielle virksomheder. Et konkret eksempel på forskel i risikoprofil er hvidvaskområdet, hvor pensionselskaber har en meget lav risikoprofil sammenlignet med f.eks. pengeinstitutter, samt det forhold, at skadeforsikringselskaber ikke er underlagt hvidvasklovgivningen.

Hertil kommer, at reglerne ikke bør gøre det mindre attraktivt at indgå i bestyrelsesarbejde. Det er i den forbindelse vigtigt at være opmærksom på bredden i bestyrelsessammensætningen i forsikrings- og pensionsbranchen:

- professionelle bestyrelsesmedlemmer,
- medarbejderrepræsentanter,
- medlemsrepræsentanter i arbejdsmarkedspensionselskaber baseret på den danske aftalemodel,
- repræsentanter i gensidige forsikringselskaber og tværgående pensionskasser, der bygger på medlemsdemokrati.

12.03.2021

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Marie Riber Granborg
Camilla Modvig Gretved
Dir. 41 91 90 97
Dir. 41 91 91 41
mrg@forsikringogpension.dk
cmg@forsikringogpension.dk

Sagsnr. GES-2019-00255
DokID 421088

Brancheorganisation
for forsikringselskaber
og pensionskasser

Specifikke bemærkninger

Forsikring & Pension

Strafansvar

Sagsnr. GES-2019-00255

DokID 421088

Forsikring & Pension er enige i, at groft ledelsessvigt skal være strafbart. Men det er vigtigt for retssikkerheden, at reguleringen er klar og præcis for dem, den berører. Dette gælder naturligvis særligt sanktionsregler, der giver mulighed for fængselsstraf.

Det fremgår af betænkningen, at udvalget er "opmærksom på, at de administrative og strafprocessuelle afgørelser, som udvalget har inddraget i sit arbejde, alt overvejende har vedrørt ledelsen i pengeinstitutter". Dette afspejler sig klart i Ansvarsudvalgets udkast til lovforslag, der er underbygget af en lang række eksempler vedrørende pengeinstitutter. Det er imidlertid uklart, hvad et forsikrings- og pensionselskab kan og skal udlede af disse eksempler, hvilket medfører en meget usikker retstilstand på forsikringsområdet. Dette er særligt problematisk, når der er tale om et personligt strafansvar.

Hvis der er et politisk ønske om at stramme reglerne yderligere for forsikringselskaber, bør reglerne i det mindste klart målrettes forsikringsbranchen og afspejle den måde, forsikringsbranchen arbejder og er organiseret på. De regler, der har til formål at klarlægge og præcisere, hvornår en finansiel ledelse kan ifalde ansvar for sine handlinger, bør derfor i givet fald præciseres for forsikringselskaber. Det er ikke tilstrækkeligt at anføre, at reglerne gælder med "de fornødne tilpasninger". Vi foreslår derfor, at der aktivt tages stilling til de i rapporten anførte eksempler, herunder om disse gælder for forsikring og i givet fald hvordan.

Det bør fastlægges, hvem den ansvarlige personkreds er i en forsikringsvirksomhed. Forslagene rammer meget bredt, da "en ansat, der er en del af den faktiske ledelse" (§ 373, stk. 6) og "ansatte med ansvar for en nøglefunktion" (§ 373, stk. 7) også kan ifalde strafansvar. I udkastet til lovbemærkninger henvises til § 64 c, der gælder for pengeinstitutter, og der fremgår en lang række eksempler vedrørende pengeinstitutter. Hensigten virker derfor til at være at regulere strafansvaret for pengeinstitutter, imens dele af bemærkningerne dog indikerer, at forsikringselskaber tillige er omfattet.

På baggrund af reglernes nuværende udformning er der f.eks. tvivl om, hvor langt ned i organisationen reglerne får betydning. Her tænkes særligt på, hvilke nøglefunktioner og nøglepersoner, der er omfattet af reglerne. En række nøglepersoner og nøglefunktioner er nævnt i betænkningen, bl.a. skadesforsikringsdirektører, økonomidirektøren, chefen for it-området, risikostyringsfunktionen, compliancefunktionen, aktuarfunktionen og den interne auditfunktion. Hvilke andre funktioner, der vil skulle anses for nøglefunktioner, vil blandt andet afhænge af selskabets forretningsmodel (side 47-48). Vurderingen af, hvem der er selskabets nøglepersoner, skal foretages løbende. Det er vigtigt, at der er klarhed om de omfattede personer, da det har betydning for den enkeltes ansættelsesforhold og for den risiko, der kan følge med stillingen.

Der synes endvidere at ske en sammenblanding mellem begreberne "en ansat, der er en del af den faktiske ledelse", "nøglepersoner" og "nøglefunktioner". Der bør henvises til, at udtrykket "en del af den daglige ledelse" for så vidt angår forsikringselskaber fastlægges på samme måde, som det sker i dag iht. FIL § 64 d, jf. § 71, stk. 1. Derudover vil beslutninger på baggrund af og implementering

af politikker og retningslinjer ske på alle ledelsesmæssige niveauer i en finansiel virksomhed og kan dermed ikke være med til at definere "den faktiske ledelse". Det afgørende må fortsat være muligheden for at træffe beslutninger af væsentlig betydning for virksomhedens drift. Rækkevidden af stk. 7 for forsikringselskaber bør derfor afklares.

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2019-00255

DokID 421088

Det er problematisk, at der knyttes så indgribende retsvirkninger, som betænkningen lægger op til i situationer, der ikke kan defineres/konkretiseres tilstrækkeligt i lyset af kompleksiteten forbundet med ledelsen af en forsikringsvirksomhed, f.eks.:

- "Groft ledesssvigt" kan være, at ledelsen gentagne gange vælger ikke at reagere på advarsler om betydelige risici fra f.eks. revisor eller den compliance- eller risikostyringsansvarlige (se side 236), men det er uklart, både hvad der kan siges at være "advarsler", og hvad der vil kunne indebære at "reagere på advarsler". Dette kunne f.eks. være, at direktionen gennem en længere periode ignorerer aktuarmæssige advarsler om manglende hensættelser, eller advarsler om, at nye forretningsområder medfører risici, som selskabet ikke har mulighed for at opgøre betryggende.
- Det er uklart, hvad der er indfortolket i: "Strafansvar vil kunne komme på tale i tilfælde, hvor ledelsen eller ansatte, der i det daglige er en del af den faktiske ledelse, ikke har taget tilstrækkelige skridt til at imødegå åbenlyse operationelle risici eller ikke håndterer operationelle hændelser forsvarligt med den konsekvens, at der opstår væsentlig øget risiko for, at den finansielle virksomhed udsættes for eller anvendes som led i kriminalitet. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor virksomheden ikke har en beredskabsplan for væsentlige it-systemer, selvom virksomhedens drift i høj grad baserer sig på en sikker og robust it-infrastruktur. Manglende IT-risikostyring og håndtering af IT-risici vil således kunne være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det samme gælder vedvarende manglende håndtering af cyberhændelser, navnlig hvis sådanne hændelser er indtruffet og ledelsen orienteret herom, uden at det har ført til nye tiltag." (se side 243). Det bør ikke være hensigten, at en IT-direktør i en finansiel virksomhed skal kunne straffes i større omfang for en it-hændelse, end hvis en tilsvarende it-hændelse fandt sted i en anden type virksomhed eller offentlig myndighed. Udvalget henviser endvidere til, at "et hackerangreb, der kunne have været forhindret ved tilstrækkelig prioritering af ressourcer til vedligeholdelsen af selskabets it-sikkerhed og systemer", er et eksempel på "andre former end økonomisk kriminalitet". Det bør ikke være hensigten, at selskabets it-rammer skal indgå ved vurderingen af strafansvaret, idet de bedst mulige rammer til at forhindre et hackerangreb herved bliver en ny it-standard.
- Det er uklart, hvad der vil kunne siges at være "tilsidesættelse af interne politikker og interne retningslinjer, der har til formål at forhindre, at den finansielle virksomhed påtager sig risici ud over, hvad der er forsvarligt, eller afviger fra virksomhedens forretningsmodel, og som har væsentlig betydning for den finansielle virksomheds risiko for tab," hvilket efter betænkningen vil skulle indgå med større vægt i ansvarsvurderingen. (se side 246) Forsikring & Pension foreslår i stedet følgende formulering "Grov tilsidesættelse af interne politikker eller retningslinjer, der er af afgørende betydning for, at den finansielle virksomhed ikke påtager sig risici, der er uforsvarlige og som har væsentlig betydning for den finansielle virksomheds risiko for tab."

Det er problematisk, hvis det ikke bliver tilstrækkelig klart, hvornår der er tale om almindelige forretningsmæssige dispositioner under risiko, og hvornår der er tale om ansvarspådragende risikotagning eller manglende mitigerende af risici.

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2019-00255

DokID 421088

Rekruttering

Udvalget skriver, at det er opmærksom på, at skrappe ansvarsregler kan afholde egnede personer fra at påtage sig ledelsesposter. Det er Forsikring & Pension helt enig i. Forsikringsbranchen er allerede meget tæt reguleret, og Forsikring & Pension er meget bekymrede for, at de foreslåede regler vil gøre det mindre attraktivt f.eks. at være bestyrelsesmedlem i et forsikrings- eller pensionselskab. Det skyldes, at der allerede er en række særkrav og sanktioner knyttet til bestyrelseshvervet i forsikringsbranchen, som ikke gør sig gældende for bestyrelsesarbejde i andre virksomheder.

Hvis det bliver betragtet som risikofyldt at arbejde i en forsikringsvirksomheds bestyrelse, vil det få en negativ effekt på muligheden for at rekruttere de bedste bestyrelsesmedlemmer, direktionsmedlemmer og nøglemedarbejdere. Man risikerer således med øgede sanktioner at modarbejde det ønskede resultat.

Afslutningsvist henstiller Forsikring & Pension til, at der kommer et øget fokus på Finanstilsynet og dets præventive indgrebsmuligheder. Disse er vigtige for at undgå at kriserne opstår. Det bør således overvejes, hvorvidt det er mest gavnligt at regulere finansielle ledelser yderligere, eller om Finanstilsynet i højere grad bør anvende de indgrebsmuligheder, de allerede har i den eksisterende regulering. De senere års konkurser i den danske forsikringsbranche kunne måske være undgået, hvis Finanstilsynet havde benyttet sig af de eksisterende indgrebsmuligheder. Dette er naturligvis ikke ensbetydende med, at et ledelsesansvar ikke bør gøres gældende i de konkrete tilfælde.

Erstatningsansvar

Forsikring & Pension er enige i, at culpanormen fortsat er den bedst egnede ansvarsnorm for bestyrelses- og direktionsmedlemmer i den finansielle sektor. Det er også svært at se behovet for en anden ansvarsnorm end for ledelser i f.eks. et stort medicinalfirma eller en offentlig myndighed, der forvalter store samfundsværdier.

Forslaget vedrørende omvendt bevisbyrde omfatter bestyrelsens ansvar i forbindelse med erstatningssager om tab på aftaler og engagementer mellem virksomheden og blandt andet medlemmer af ledelsen (iboende interessekonflikter). Direktøren, i hvis interesse aftalen indgås, indestår for det lidte tab, hvis aftalen ikke er forelagt til godkendelse i bestyrelsen.

Betænkningen indeholder et forslag om en ændring af §§ 76 og 78 i lov om finansiel virksomhed. Det bemærkes i den forbindelse, at der sideløbende er drøftelser om disse bestemmelser i projektet om lov om forsikringsvirksomhed, hvor målsætningen er forsikrings-specifikke regler og en målrettet lov. Det anføres i den forbindelse, at der er en række gode bankrelaterede grunde til sammenskrivningen. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at definitionen af "eksponering" stammer fra et direktiv rettet mod pengeinstitutter (CRD IV-direktivet), og derfor ikke giver mening i forhold til forsikringselskaber. Eksempelvis ville enhver udstedelse af en forsikringspolice eller tilsvarende standardprodukter, hvor der ikke

forudbetales, kunne udgøre en "eksponering" i henhold til den nugældende definition, da der er en kreditrisiko. Definitionen bør derfor for forsikringssselskaber alene omfatte låneengagementer eller lignende. Udkastet til FIL § 78 nævner da også kun forsikringsrelaterede eksempler i forhold til de aftaler, der indgås med direktionen, jf. den tidligere FIL § 76. Det bør derfor overvejes, om et eksponeringsforbud er meningsfuldt for forsikringssselskaber – og i givet fald på hvilken måde (herunder en forsikringsrelevant definition af "eksponering"). En løsning kunne være at lade forsikringssselskaber være alene omfattet af FIL § 76 i den fremtidige lov om forsikringsvirksomhed. Det vil som nævnt også passe fint med betænkningens beskrivelse af relevante problemstillinger.

Fornyset vurdering af bestyrelsesmedlem, når pågældende udvælges til bestyrelsesformand

Forsikring & Pension finder det hensigtsmæssigt, at der indføres et krav om en fornyset vurdering af et bestyrelsesmedlems egnethed, hvis denne skal skifte position fra menigt medlem af bestyrelsen til bestyrelsesformand. Formuleringerne kan imidlertid give anledning til tvivl om rækkevidden af denne vurdering, herunder hvad der nærmere menes med, at pågældende skal kunne give direktionen det fornødne faglige og ledelsesmæssige modspil. Det afgørende må imidlertid være, hvorvidt vedkommende har den rette ledelsesmæssige, personlige og faglige tyngde til at kunne bestride posten som bestyrelsesformand. Reglerne bør kunne anerkende de kompetencer, der findes i arbejdsmarkedspensionsselskaber, der bygger på den danske aftalemodel, og i gensidige forsikringssselskaber og tværgående pensionskasser, som bygger på medlemsdemokrati. Den vigtigste forudsætning for at kunne bevæge sig fra menigt bestyrelsesmedlem til bestyrelsesformand er således, at man er det rigtige sted på den ledelsesmæssige dimension.

Tilsvarende gør sig gældende for de brugte termer "robusthed og gennemslagskraft", hvor det nævnes som eksempel, at der kan anvendes interviews til at afdekke det. Det problematiske er, hvordan virksomhederne skal kunne dokumentere det, så Finanstilsynet kan efterprøve det.

Med venlig hilsen

Camilla Modvig Gretved og Marie Riber Granborg